

tíðindablaðið

**sosialurin**Postsmoga 76,  
3800 Argir,  
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

**Fólkaflokkurin tveitt gekkaskortin**

HIGARTIL hava fólkaflokksmenn roynt at latist, sum um tað vóru tvey slag av fólkafloksmonnum: hampamenn og so harkaliðið rundan um Óla Breckmann.

VIT HAVA altíð ivast í hesari mynd av fólkaflokkinum. Aftan á at fólkaflokkurin hevur fingið dóm fyrri, at hann ikki er fascistiskur, er ivi okkara vaksin, tí vit hava oftari og oftari sæð leiðandi fólkafloksmenn og kvinnur taka Óla og hansara óndsinnaða atburð í for-svar.

MIKUDAGIN fingi vit so vissuna. Mikudagin 9. november 1983 tveitti Jógvan Sundstein gekkaskortin og nelkaði framman fyrri Føroya lögtingið sama lyndið sum Óli Breckmann og Dagblaðsharkaliðið.

HETTA HENDI undir orðaskiftinum um at lýsa Føroyar sum Kjarnorkuvápnafritt øki. Talan er sum kunnugt um eitt sera spakmælt uppskot í tráð við tað, flestu demokratisku flokkar í Norður-londum ganga inn fyrri.

ÓLI BRECKMANN nýtti sjálvsagt høvið til at koma við teimum mest óndskapsfullu og ótrúligu skuldsætingum ímóti teimum fólki, sum virka fyrri friði á jørð — serstakliga móti teimum føroyingum, sum vóru í USA í summar.

HESI HAMPAPÓLK úr øllum politiskum flokkum vórðu lægd undir

at ganga ørindi fyrri Moskva og fyrri at vera agentar hjá KGB.

JÓGVAN SUNDSTEIN varð kurteisliga biðin um at fara á røðarapallin og taka avstand frá hesum sjúkligu skuldsætingum. Men gakk! Hann kvitteraði við at fara á lögtingsins røðarapall og taka undir við hvørjum tí einasta orði, sum Óli Breckmann hevði staðið og oyst út yvir tingsalin í ein hálvan tíma.

HER FRAMMAN fyrri tí undrandi tingmannafjöld tók lögtingsins formaður av fullum huga undir við, at fólk, sum ongan móguleika hava at verja seg — heldur ikki í rættinum, tí tingmenn tala ikki undir ábyrgd: — vórðu æruskemd upp á tað allargrovasta; lægd undir landsavik og tað sum verri er!

VALIÐ NÆRKAST — Jógvan Sundstein hevur langt síðani tvejað hvussu vindurin blæsir í fólkaflokkinum. Har ræður linjan hjá Óla. Har ræður um at vera fremstur í óflýggjaskapi.

JÓGVAN hevur langt síðan roknað út, at hansara einasti móguleiki liggur í at yvirhála Óla høgumegin og mikukveldið legði hann so ann til yvirhaling.

HETTA FARA teir javnaðarmenn, sum enn máttu hugsað um samgongu við fólkaflokkin aftan á eitt val, at leggja sær í geyma.

**Fjákut at draga stór-landa-politikk í føroyskt orðaskifti**

Roynt verður at draga ymiskt inn í føroyskan politikk, ið skal bera dóm av stórlandapolitikki. Heldur enn ikki fjákut!

Eitt fyrirbrigdi er »kommunisman«, sum fyrri fjældini stendur sum eitt óhugnaligt stýrslag. Soleiðis, sum hesin politikkur verður framdur, er hann ein hótan ímóti »demokratiinum«. Vit kenna tvinni einaræði, høg- og vinstraeinaræði, ella diktatur. Stutt kann sigast, at alt diktatur førir kúgan og trælkan av menniskjum við sær. Munnu tí flestu føroyingar venda øllum slíkum bakíð.

Í Føroyingahavnini í Grønlandi hava mangir føroyingar komið, og hartil hevur fjöld arbeitt, eins og undirritaði, ið starvaðist har uppi í mong ár, og kom at hava neyvt samstarv við útlendsk fiskiskip.

Eg vil í hesum sambandi royna at draga eina mynd fram frá teirri tíðini. Tí har vóru fleiri stýrisskipanir umboðaðar í tí stóru fiskiskipa- og fiskimannafjöld. Bæði úr eystan og vestan, suðri og úr norðan. Frá høg- og vinstrastýrum og diktaturum.

Har var fjöld av portugisurum, sum livdu undir høgastýri. Har vóru eysturtýskarar, sum livdu undir kommunismuni. Har vóru nógvir vesturtýskir trólarar, úr tí frælsa

vestur heimi. Fransmenn, bretar, spaniolar, norðmenn, islendingar og føroyingar og so framvegis.

Týðuliga sást, hvørjir ið komu úr hinum sokallaða frælsa vesturheimi. Tí heimi, ið vit vilja verja. Hesir kendust óheftir, leysir og lættir. Í mongum føri nóg so kátir ella ófriðarligir. Meðan eysturtýskarar og portugisurar skaraðu fram úr hinvegin.

Serstakliga vóru tað portugisurar, ið fullu einum í eyguni. Hesir høvdu fram úr vánalig kor. Hetta kom týðuliga til sjónar, hóast at tú hitti neyvan vanligan portugisara, ið móguleiki var at tala við, á enskum máli til dømis. Har umboð ræddi ein so stórir státtarmunur, at ein fekk seg illa til at trúgva tí, ið ein har fekk at siggja.

Eitt dømi: Skipari, maskinmeistari, stýrmaður, og ein fjórði, ið eg giti var frá »statinum«, og undirritaði, ið var boðin við at skaffa. Borðreitt varð sum á finasta hotelli, meðan tveir kokkar gingu fyrri borðum. Stórar salongir við djúpum stólum og finum teppum.

Meðan umleið 60-70 menn neyvan fingi sett seg niður at skaffa frammi á skipinum. Soleiðis livdu hesir fátæku fiskimenn ein 7-9 mánaðar langan túr, meðan yvirstættin livdi eins og greivur. Sagt varð, at skiparin tjenti fram undir líka nóg sum øll manningin til samans.

**politisk viðmerk-ing**

Tá ið hesir fiskimenn fingi bræv heiman, kom týðuliga til sjónar, at teir flestu ikki dugdu at lesa, men vóru »analfabatar«. Mangan sótu hesir ímillum kassarnar á bryggjuni í flokki, meðan ein læs brøvini frá konum og børnum teirra. Hetta er fyrri mæi ein rørandi, men samstundis ein óhugnaligt sjón.

Skoytast kann upp í her, at skiparin var sanniliga ikki analfabatur, men har aftur ímóti ógvuliga væl skúlaður, og sást mangan í samrøðu við bretska týskarar og fransmenn.

Fiskimennirnir áttu fiskireiðskapin sjálvir, so tað kom teimum sera illa við, um teir mistu ein linu-stubba.

Smáu bátarnir »doriur«, ið teir róðu út einsamallir við frá skipinum, mintu um skeljabátar.

Ein dyggur høgligur sosialdemokratiskur politikur, har ið allir stættir verða eins høgt settir, er uttan iva besta verjan ímóti diktaturi, bæði frá høg- og vinstru.

Í harðrendum høg- stýrdum londum skapast gróðrarlíkindi fyrri kommunismuni, og øðrum vittgangandi røslum.

Jørgen Thomsen

**Hann hevur ikki koyrt umboð úr stjórnini**

Rættleiðing til K. J. í Sosialinum 8.11.1983

Eg vil við hesum avsanna, at tað var Dánjal av Rana, sum skeyt upp, at umboð Fylkingar skuldi úr stjórn Føroya Arbeidarafelags.

Dánjal av Rana var tann einasti, sum var harmur um, at Fylking skuldi missa umboð sitt í stjórn Føroya Arbeidara-

felags.

Teddy Mikkelsen, fyrrverandi stjórnarlimur í FA

**Neyðugt við arbeidara-banka**

Sum fyrrverandi arbeidsmaður og arbeidsmanna-felagsformaður fari eg at loyva mær at koma við hesi áheitanini til fakfelagini kring landið:

Er ikki tíðin komin nú, at felagini av álvara fara at tosa saman um at

stovna ein arbeidarabanka ella ein lóntakarabanka?

Tá eg seti henda spurning fram, er tað tí at fastlönt fólk verða privilegierað við at fáa lön gjøgnum peningastovrnar.

Eg veit, at málið um ein lóntakarabanka hevur verið fyrri á kjakfundi í Føroya Arbeidarafelag

fyrri nøkrum árum síðani, men eg meini, at hetta er alvorliga tiltongt nú.

Løngjaldsstovurnar eru í váða, og arbeidsfólk verða verri og verri fyrri samanborið við fastlönt fólk.

J.

**Hugsjónarstuðlar á Tvøroyri**

Eg fari við hesum at loyva mær at átala tann ósið summir av mínum partamonnum hava tikið upp í bløðunum har teir klandrast um, hvør er verður at vera sosialistur og hvør ikki, og um hvør er reinastur í anda og hugsan. Eg havi kent og kenni væl Dánjal av Rana frá gomlum og drúgvum

felagsarbeiði, har hann mangan hevur staðið í andglettinum og vart javnaðarhugsjónina.

Men tá ið eg lesi í Sosialinum, at Dánjal er besti sosialistur síðani Petur Mohr Dam sála, fari eg at átala hetta, tí eg meti hetta vera eina háðan móti gomlum og drúgvum undangongumonnum inn-

an flokkinn og arbeidara-rørsluna, sum t.d. Jóhannis Eidesgaard og Havgrimi Hammer, fyrri ikki at tala um stjóran á Tvøroyrar Flakavirki, ið er so solidariskur móti arbeidsfólkinum, at hann av røttum átti at borið heitið láglonarstjóri.

Sosialistur?

*Luttakið í almenna orðaskiftinum í Sosialinum*